

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1958-1959.

25 JUNI 1959.

WETSONTWERP

tot invoering van tijdelijke fiscale ontheffingen
met het oog op het begunstigen van aanvullende
beleggingen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE FINANCIËN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER DE CLERCQ.

DAMES EN HEREN.

Het wetsontwerp tot invoering van tijdelijke fiscale ontheffingen met het oog op het begunstigen van aanvullende beleggingen dient beschouwd in verband met de twee wetsontwerpen n°s 162 en 163, zopas door de Kamer gestemd en die tot doel hebben, het eerste, de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën te bevorderen, het tweede, de bestrijding van de economische en sociale moeilijkheden in sommige gewesten.

Ingevolge de talrijke en verreikende amendementen die op artikel 9 van het wetsontwerp n° 162 door de leden van de Commissie voor de Economische Zaken en door de Regering waren ingediend, werd in laatstgenoemde Commissie beslist de fiscale bepalingen — met uitzondering van het regime van de grondbelasting — te scheiden van de behandelde ontwerpen [zie Verslag namens de Commissie voor de Economische Zaken, uitgebracht door de heer

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Dequae.

A. — Leden : de heren Barbé, De Saeger, Devillers, Discry, Eeckman, Fimmers, Herbiet, Kiebooms, Lamalle, Lavens, Parisis, Schot. — Boutet, De Sweemer, Detiège, Leburton, Martel, Merlot, Paque, Tielemans, Van Hoorick. — De Clercq, Piron.

B. — Plaatsvervangers : de heren Counson, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefère, Posson, Van den Daele. — Cools, Denis, Grégoire, Namèche, Van Acker (A.). — Van Doorne.

Zie :

238 (1958-1959) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

— N° 2 tot 4 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1958-1959.

25 JUIN 1959.

PROJET DE LOI

apportant temporairement des aménagements
fiscaux en vue de favoriser des investissements
complémentaires.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES FINANCES (1),
PAR M. DE CLERCQ.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi apportant temporairement des aménagements fiscaux en vue de favoriser des investissements complémentaires se rattache aux projets de loi n°s 162 et 163, que la Chambre vient de voter et qui visent respectivement à favoriser l'expansion économique et la création d'industries nouvelles et à combattre les difficultés économiques et sociales de certaines régions.

Etant donné les nombreux et importants amendements présentés par les membres de la Commission des Affaires Economiques et par le Gouvernement, à l'article 9 du projet de loi n° 162, ladite Commission a décidé de dissocier les dispositions fiscales — à l'exception du régime de l'impôt foncier — des projets en discussion [voir Rapport fait au nom de la Commission des Affaires Economiques par M. De Clercq, Doc. n° 162 (1958-1959), n° 10,

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Dequae.

A. — Membres : MM. Barbé, De Saeger, Devillers, Discry, Eeckman, Fimmers, Herbiet, Kiebooms, Lamalle, Lavens, Parisis, Schot. — Boutet, De Sweemer, Detiège, Leburton, Martel, Merlot, Paque, Tielemans, Van Hoorick. — De Clercq, Piron.

B. — Membres suppléants : MM. Counson, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefère, Posson, Van den Daele. — Cools, Denis, Grégoire, Namèche, Van Acker (A.). — Van Doorne.

Voir :

238 (1958-1959) :

— N° 1 : Projet de loi.

— N° 2 à 4 : Amendements.

De Clercq, n° 162 (1958-1959), n° 10, blz. 19]. Te deze gelegenheid ging de Regering de verbintenis aan een nieuw wetsontwerp van fiscale aard in te dienen, waarin rekening zou gehouden worden met de op artikel 9 voorgestelde amendementen. De Regering oordeelde inderdaad dat het geheel van maatregelen waarin door de wetsontwerpen n° 162 en 163 wordt voorzien en die vooral van economische aard waren, vergezeld dienden te gaan van bepaalde fiscale ontheffingen om nog meer de economische relance aan te wakkeren voor nieuwe beleggingen die voor de economische expansie onontbeerlijk zijn.

Uiteenzetting van de Minister.

Om de economische heropleving aan te wakkeren en onze industrie een gunstige positie te bezorgen in het kader van de Gemeenschappelijke markt, zijn zekere maatregelen tot bevordering van de beleggingen noodzakelijk, aldus de heer Minister van Financiën.

Men kan van mening verschillen omtrent de efficiëntie van fiscale ontheffingen terzake, doch de heer Minister gelooft in de gunstige resultaten van dergelijke maatregelen.

Hij meent echter dat het weinig zin zou hebben de vervangingsbeleggingen, t.i.z. de beleggingen die de ondernemingen normaal moeten doen om hun economisch potentieel in stand te houden, te begunstigen. Daarom beperkt het wetsontwerp de fiscale ontheffing tot de aanvullende beleggingen.

Zullen beschouwd worden als aanvullende beleggingen, het verschil tussen, eensdeels, de waarde van de bedrijfsmobiliën en -uitrusting verkregen tijdens het beoogd belastbaar tijdperk en, anderdeels, de prijs bekomen bij de verwezenlijking van soortgelijke elementen die verdwenen zijn tijdens hetzelfde tijdperk, vermeerderd met het bedrag der fiscale afschrijvingen van hetzelfde tijdperk voor het geheel dezer elementen die in de loop van dit tijdperk werden verworven.

Het aldus bekomen verschil vertegenwoordigt de financiële krachtsinspanning welke de onderneming zich getroost heeft om haar beleggingen op te voeren met het oog op een betere of grotere productiviteit.

De belastbare winsten van de nijverheid en ambachtsbedrijven zullen van bedrijfsbelasting worden vrijgesteld ten belope van 30 % van de waarde van de aldus berekende aanvullende beleggingen.

Deze belastingvrijstelling zal echter verdeeld worden over drie jaar, namelijk 10 % voor het jaar van de belegging en 10 % voor elk der twee volgende jaren, met mogelijkheid van overdracht op de vijf volgende jaren, zo de uitslag van het boekjaar over een of ander van die jaren onvoldoende mocht blijken om de integrale aftrekking te kunnen genieten.

In feite zullen de beleggingen in immobiliën en uitrusting van een nieuw opgerichte onderneming algeheel als aanvullend beschouwd worden.

Nochtans, om terzake misbruik te vermijden, bepaalt het ontwerp dat de bedrijfsimmobiliën en -uitrusting die overgenomen worden bij gelegenheid van een opslorping of fusie van een vennootschap of de inbreng van een tak van de nijverheid onder vrijstelling van belasting, niet in aanmerking komen als aanvullende belegging in hoofde van de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap of van een vennootschap die de inbreng van een nijverheidstak geniet.

Met het oog op de controle van de elementen die terzake in aanmerking komen is het voeren van een boekhouding vereist, waarin door het wetboek van koophandel wordt voorzien.

p. 19]. A cette occasion, le Gouvernement s'est engagé à déposer un nouveau projet de loi à caractère fiscal tenant compte des amendements présentés à l'article 9. Le Gouvernement a estimé, en effet, que l'ensemble des mesures prévues par les projets de loi n° 162 et 163, qui présentent surtout un caractère économique, devaient s'accompagner de certains aménagements fiscaux, en vue de stimuler davantage la relance économique par de nouveaux investissements indispensables à l'expansion de notre économie.

Exposé du Ministre.

M. le Ministre des Finances déclare que, pour stimuler la relance économique et pour assurer à notre industrie une position favorable au sein du Marché Commun, certaines mesures destinées à favoriser les investissements sont indispensables.

Les avis peuvent diverger quant à l'efficacité de dégrèvements fiscaux en cette matière, mais M. le Ministre croit aux résultats favorables de pareilles mesures.

Il estime toutefois qu'il serait sans objet de favoriser les investissements de remplacement, c'est-à-dire, les investissements que les entreprises doivent faire normalement pour conserver leur potentiel économique. C'est pourquoi le projet de loi limite les dégrèvements fiscaux aux investissements complémentaires.

Seront considérés comme investissements complémentaires, la différence entre, d'une part, la valeur des immeubles et outillages professionnels acquis pendant la période imposable envisagée et, d'autre part, le prix de réalisation des éléments de même espèce disparus au cours de ladite période, augmenté du montant des amortissements fiscaux de la même période pour l'ensemble de ces éléments qui ont été acquis au cours de la même période.

La différence ainsi obtenue représente l'effort financier consenti par l'entreprise pour augmenter ses investissements en vue d'une productivité meilleure ou plus grande.

Les bénéfices imposables des exploitations industrielles et artisanales seront immunisées de la taxe professionnelle à concurrence d'une somme égale à 30 % de la valeur des investissements complémentaires ainsi calculés.

Cette immunisation fiscale sera cependant répartie sur trois années; 10 % pour l'année d'investissement et 10 % pour chacune des deux années suivantes, avec possibilité de reporter l'immunité sur les cinq années suivantes, au cas où le résultat de l'exercice comptable devait se révéler insuffisant pendant l'une de ces années pour pouvoir bénéficier de la déduction intégrale.

En fait, les investissements en immeubles et outillages d'une nouvelle entreprise seront considérés dans leur ensemble comme des investissements complémentaires.

Toutefois, afin d'éviter des abus, le projet prévoit que les immeubles et outillages repris à l'occasion d'une absorption ou d'une fusion ou de l'apport d'une branche d'activité, opérés en exemption d'impôt, n'entrent pas en ligne de compte comme investissement complémentaire dans le chef de la société absorbante ou née de la fusion ou de la société bénéficiaire de l'apport de la branche d'activité.

Une comptabilité conforme aux dispositions du Code de commerce doit être tenue en vue de permettre le contrôle des éléments qui entrent en ligne de compte.

Daarenboven moet het bedrag van de aanvullende belegging minstens 50 000 frank bedragen per belastbaar tijdperk, om aanspraak te kunnen maken op de fiscale ontheffing.

Tenslotte wordt de toepassing van de wet beperkt tot de beleggingen van de jaren 1959 en 1960 of de boekjaren die afsluiten in 1960 en 1961.

Het wetsontwerp n° 238 en de wet Liebaert.

De heer Minister verklaart dat het besproken wetsontwerp geenszins de wet van 1 juli 1954 tot bevordering van productieve investeringen overneemt. Als bewijs maakt hij een parallel tussen beide.

Weliswaar voorzag bedoelde wet er eveneens een vrijstelling van 30 % te spreiden over drie jaar en was haar duur ook beperkt tot twee jaar, doch het verschil ligt hoofdzakelijk in de aard van de beleggingselementen waarop de vrijstelling slaat.

Terwijl de wet van 1 juli 1954, betrekking heeft op al de investeringen én materieel én outillage, doch met productief karakter, voorziet het wetsontwerp slechts in de vrijstelling voor de aanvullende beleggingen in bedrijfsimmobilien en -uitrusting.

Het begrip productieve investeringen werd niet meer weerhouden omdat bij de toepassing van de wet van 1 juli 1954 dienaangaande grote moeilijkheden zijn gerezen.

Daarentegen komen voor de toepassing van het wetsontwerp alleen de aanvullende beleggingen in aanmerking, omdat de Regering oordeelt dat aan de vervangende beleggingen geen fiscaal voordeel moet verbonden worden wat nochtans wel het geval is geweest bij de wet op de productieve investeringen.

Ten slotte, wordt in het wetsontwerp de vrijstelling beperkt tot de bedrijfsbelasting slaande op de gereserveerde winsten, dan wanneer de wet van 1 juli 1954 toeliet deze vrijstelling eveneens aan te rekenen op de aan de aandeelhouders uitgekeerde winsten, belastbaar in de mobiliënbelasting en de nationale crisisbelasting, terwijl het minimumbedrag van de beleggingen van 250 000 tot 50 000 frank wordt teruggebracht.

Budgetaire weerslag van het wetsontwerp.

De heer Minister geeft volgend overzicht omtrent de budgetaire weerslag van het wetsontwerp.

Aan de hand van de inlichtingen geput uit de aanvullende studie gevoegd bij het verslag over het jaar 1957 van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, bekomt men, door extrapolatie :

a) Voor al de handelsvennootschappen :

Investerings van 1957	31 miljard.
Afschrijvingen van 1957	25 miljard.

Aanvullende beleggingen	6 miljard.
-----------------------------------	------------

b) Voor al de ondernemingen die personeel tewerkstellen :

Investerings van 1957	37 miljard.
Afschrijvingen van 1957	31 miljard.

Aanvullende beleggingen	6 miljard.
-----------------------------------	------------

Op grond van deze gegevens zou het maximum budgetair verlies dus zijn voor één jaar : 6 miljard $\times$ 30 % vrij-

En outre, pour pouvoir bénéficier des aménagements fiscaux, le montant de l'investissement complémentaire doit s'élever au moins à 50 000 francs par période imposable.

Enfin, l'application de la loi est limitée aux investissements effectués pendant chacune des années 1959 et 1960, ou pendant les exercices comptables clôturés en 1960 et 1961.

Le projet de loi n° 238 et la loi Liebaert.

M. le Ministre déclare que le projet de loi en discussion ne reprend aucunement la loi du 1er juillet 1954 tendant à favoriser les investissements productifs. Il le prouve par la comparaison des deux textes.

Il est vrai que la loi du 1er juillet 1954 prévoyait également une immunité de 30 %, à étaler sur trois ans, et que sa durée était aussi limitée à deux ans; mais la différence réside principalement dans la nature des éléments d'investissement auxquels s'applique l'immunité.

Tandis que la loi du 1er juillet 1954 visait tous les investissements en matériel et outillage, mais productifs, le présent projet de loi ne prévoit l'immunité que pour les investissements complémentaires en immeubles et outillages professionnels.

La notion d'investissements productifs n'a pas été retenue, parce que, dans l'application de la loi du 1er juillet 1954, elle a donné lieu à de sérieuses difficultés.

En revanche, pour l'application du présent projet de loi, il n'est tenu compte que des investissements complémentaires, parce que le Gouvernement estime qu'il ne faut pas accorder un avantage fiscal aux investissements de remplacement, ce qui était le cas dans la loi sur les investissements productifs.

Enfin, le projet de loi limite l'immunité à la taxe professionnelle sur les bénéfices réservés, alors que la loi du 1er juillet 1954 permettait d'imputer cette immunité également sur les bénéfices distribués aux actionnaires et passibles de la taxe mobilière et de la contribution nationale de crise. En outre, le montant des investissements envisagés est ramené de 250 000 à 50 000 francs.

Conséquences budgétaires du projet de loi.

Quant aux conséquences budgétaires du projet de loi, M. le Ministre donne l'aperçu suivant :

Sur la base des renseignements extraits de l'étude complémentaire, annexée au rapport de la Caisse générale d'Épargne et de Retraite pour l'année 1957, l'on obtient par extrapolation :

a) Pour les sociétés commerciales :

Investissements en 1957	31 milliards.
Amortissements en 1957	25 milliards.

Investissements complémentaires	6 milliards.
---	--------------

b) Pour toutes les entreprises occupant de la main-d'œuvre :

Investissements en 1957	37 milliards.
Amortissements en 1957	31 milliards.

Investissements complémentaires	6 milliards.
---	--------------

Sur la base de ces données, la perte budgétaire annuelle s'élèverait donc au maximum à 6 milliards $\times$ 30 % d'immu-

stelling = 1,8 miljard tegen 40 % belasting of 720 miljoen, hetzij voor 2 jaar : 1 440 miljoen om te delen als volgt :

Beleggingen.	Fiscaal dienstjaar. (In miljoen frank.)			
	1960	1961	1962	1963
Van 1959	240	240	240	—
Van 1960	—	240	240	240
Totaal.	240	480	480	240

De heer Minister doet opmerken dat het hier om theoretische cijfers gaat, die slaan op het jaar 1957 en alleen kunnen dienen als maatstaf om zich een oordeel te vormen nopens de budgetaire weerslag van het wetsontwerp.

Hij voegt er aan toe dat de Schatkist onder vorm van belasting, taxes, tewerkstelling en zo meer, een veelvoud zal terugwinnen van het budgetair verlies dat het wetsontwerp zal medebrengen.

De Regering wenst een premie te geven voor de beleggingen, zo besluit de heer Minister; en deze premie, die van tijdelijke aard zal zijn, wordt gerechtvaardigd door uitzonderlijke omstandigheden, namelijk :

- a) De noodzakelijkheid de economische opbeuring te stimuleren;
- b) De intrede van ons land in de Gemeenschappelijke Markt en de hiermede gepaard gaande vereiste de concurrentiële positie van onze bedrijven te waarborgen en te verstevigen.

Algemene bespreking.

Een commissielid betreurt dat in het huidig wetsontwerp geen rekening gehouden werd met de ervaringen gedaan bij de toepassing van de wet Liebaert. Hij herinnert er aan dat sommigen deze wet gebrandmerkt hebben als een « geschenk van 3 miljard », hetgeen niet wegneemt dat, volgens het commissielid, deze wet de economische teruggang niet tegengehouden heeft. Spreker verwijst de wet Liebaert vooral naar haar gebrek aan selectiviteit; slechts enkele vennootschappen hebben er van genoten. Dezelfde gebreken : een gebrek aan selectiviteit en een tijdelijk karakter vindt men terug in onderhavig wetsontwerp.

Het lid hekelt deze gebreken. Er moeten oplossingen gevonden worden op lange termijn, die de Regering zouden in staat stellen onder controle van het Parlement belastingfaciliteiten op een selectieve manier toe te kennen. Spreker verwijst naar het voorbeeld van Nederland, waar belangrijke voordelen toegekend worden aan de buitenlandse investeerders. Met dit doel werd door het commissielid een amendement voorgesteld op het eerste artikel van het wetsontwerp n° 238. [Stuk n° 238 (1958-1959), n° 3]. Het strekt ertoe een eenvoudige en soepele procedure in te voeren en aan het systeem van fiscale ontlastingen ter bevordering van de investeringen een bestendig karakter te geven.

De Minister werpt hiertegen een argument van grondwettelijke aard op. De belastingbetalers vinden er baat bij te weten hoe de wet zal toegepast worden : de rechtszekerheid en de duidelijkheid der wetbepalingen zijn een onmisbare vereiste voor een billijke rechtsbedeling. Het amendement van het achtbaas lid, gaat de Minister verder, schenkt praktisch volmachten aan de Regering en schijnt een niet denkbeeldig gevaar voor willekeur en politico-financiële drukking. Anderzijds verklaart de Minister voorstander te zijn van een tijdelijke wet, die op het gepaste ogenblik in voege treedt en haar effecten sorteert. Tenslotte werpt hij tegen het amendement een budgetair « *non possumus* » op. De stemming er van zou aanleiding geven tot werkelijke « geschenken » die belangrijke minderontvangsten voor de Schatkist zouden meebrengen.

nité = 1,8 milliard taxés à 40 %, soit 720 millions, et pour les deux années : 1 440 millions, à répartir comme suit :

Investissements.	Exercice fiscal. (En millions de francs.)			
	1960	1961	1962	1963
De 1959	240	240	240	—
De 1960	—	240	240	240
Totaux.	240	480	480	240

Le Ministre fait observer qu'il s'agit ici de chiffres théoriques relatifs à l'année 1957 et qui ne peuvent servir que de critère pour apprécier les conséquences budgétaires du projet de loi.

Il ajoute que le Trésor récupérera sous forme d'impôts, de taxes, de mise au travail, etc., un multiple de la perte budgétaire qui résultera du projet.

Le Gouvernement désire octroyer une prime aux investissements, conclut le Ministre, et cette prime, qui aura un caractère temporaire, se justifie par des circonstances exceptionnelles, notamment :

- a) la nécessité de stimuler le redressement économique;
- b) L'entrée de notre pays dans le Marché Commun et la nécessité qui en résulte de garantir et de renforcer la position concurrentielle de nos entreprises.

Discussion générale.

Un commissaire regrette que le présent projet de loi ne tient pas compte de l'expérience acquise lors de l'application de la loi Liebaert. Il rappelle que cette loi fut stigmatisée par certains comme un « cadeau de 3 milliards », ce qui, selon ce commissaire, n'a pas permis à ladite loi d'arrêter la régression économique. Il reproche surtout à la loi Liebaert son manque d'efficacité : quelques sociétés seulement en ont bénéficié. Les mêmes défauts — sélectivité et caractère temporaire — se retrouvent dans le présent projet de loi.

Le commissaire critique ces défauts. Il importe de trouver des solutions à longue échéance qui permettraient au Gouvernement d'accorder d'une manière sélective, sous le contrôle du Parlement, des facilités fiscales. Il se réfère à l'exemple des Pays-Bas où des avantages importants sont accordés aux investissements étrangers. A cette fin, le commissaire a présenté un amendement à l'article premier du projet n° 238 [Doc. n° 238 (1958-1959), n° 3]. Il tend à instaurer une procédure simple et souple et à donner un caractère permanent au système des dégrèvements fiscaux en vue d'encourager les investissements.

Le Ministre oppose à cet amendement une objection d'ordre constitutionnel. Les contribuables ont tout intérêt à savoir comment la loi sera appliquée : des garanties très légales et des dispositions légales claires constituent des conditions indispensables à une administration de la justice équitable. L'amendement de l'honorable membre, poursuit le Ministre, accorde pratiquement des pleins pouvoirs au Gouvernement et semble constituer un danger réel d'arbitraire et de pression politico-financière. D'autre part, le Ministre se déclare partisan d'une loi temporaire entrant en vigueur et sortant ses effets au moment opportun. Enfin, il oppose à l'amendement un « *non possumus* » budgétaire. Son vote donnerait lieu à des « cadeaux » réels, qui entraîneraient pour le Trésor des moins-values importantes.

Een ander commissielid gaat ermede accoord dat uit de wet Liebaert zekere lessen te halen zijn. Het principe van deze wet is goed, doch ze werd van kracht op een ongunstig ogenblik, nl. in een periode van hoog-conjunctuur. Bedoelde wet heeft in de onmiddellijke toekomst een verhoging van de fiscale ontvangsten tot gevolg gehad, ontvangsten die echter verloren waren voor de periode die volgde. Het tijdelijk karakter van de wet is schadelijk, meent het commissielid, omdat de industriëlen met overhaasting hun investeringen moeten doen en deze daardoor te duur betalen. De huidige tekst, vervolgt het lid, vertoont sommige gebreken van de wet Liebaert :

1° Hij verplicht tot het afsluiten van kontrakten in een te korte termijn;

2° Hij ontnéemt het voordeel van de wet aan diegenen die een investeringspolitiek bezitten.

Het lid dringt eveneens aan op een herziening door de administratie van haar standpunt aangaande de *afschrijvingen*. Vooral wat nijverheidsgronden en nijverheidsgebouwen betreft, moet vlugger afgeschreven worden. Dit is eveneens het geval wat de nieuwe industrieën betreft. Het voorgestelde ontwerp, meent het lid, zal beschouwd worden als een geschenk aan de nijverheid die er in deze omstandigheden dan ook wellicht liever aan verzaakt.

Hierop geeft de Minister een belangwekkende uiteenzetting van het standpunt der administratie inzake de *afschrijvingen*.

Krachtens artikel 26, § 2, 4°, der samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, worden de nodige afschrijvingen van het materieel en van de roerende voorwerpen dienende tot het uitoefenen van het bedrijf, als bedrijfslasten beschouwd, voor zover ze samengaan met een waardevermindering welke zich gedurende de belastbare tijd werkelijk voordeed.

Anderdeels, wordt in deze wetsbepaling voorzien dat de afschrijvingen gegrond zijn op het bedrag van de belegde gelden of op de kostprijs, behoudens wat betreft de vóór de oorlog verkregen activa-elementen die nog in gebruik waren einde 1946 en die herschat konden worden voor de berekening van de afschrijving.

Drie voorwaarden zijn onontbeerlijk opdat vrijstelling van belasting kan worden toegestaan voor een afschrijving :

1. Zij moet noodzakelijk zijn, d.w.z. beantwoorden aan een werkelijke waardevermindering.

De vraag te weten wanneer een afschrijving noodzakelijk is, hangt essentieel af van de feiten en omstandigheden eigen aan iedere onderneming afzonderlijk beschouwd.

2. De afschrijving mag slechts betrekking hebben op het materieel en de roerende voorwerpen dienende tot het uitoefenen van het bedrijf.

Over het algemeen, komen al de voorwerpen die in een exploitatie gebruikt worden en dienvolgens aan verval en slijtage onderhevig zijn, in aanmerking voor afschrijving.

De onroerende goederen zijn in principe uitgesloten. Nochtans wat betreft de industriële onroerende goederen die als het ware deel uitmaken van de outillering, alsmede wat betreft de handels-onroerende goederen die blijkens een regelmatige boekhouding belegd zijn in de onderneming van een belastingplichtige, kan een afschrijving in vrijstelling van belasting aangenomen worden, voor zover de afschrijving overeenstemt met een werkelijke depreciatie van die onroerende goederen.

Hetzelfde geldt wat betreft de gronden. De waarde ervan mag worden afgeschreven, zo deze gronden aange-

Un autre membre estime pour sa part, que l'expérience de la loi Liebaert comporte certains enseignements. La loi était bonne quant à son principe, mais elle est entrée en vigueur à un moment inopportun, notamment en période de haute conjoncture. Elle a eu pour effet, dans l'immédiat, d'augmenter les recettes fiscales, mais ces recettes n'ont pas profité à la période consécutive. Ce membre croit que le caractère temporaire de la loi est préjudiciable, car les industriels doivent effectuer leurs investissements dans la précipitation et, de ce fait, ceux-ci deviennent trop coûteux. Selon lui, le texte actuel présente certains défauts de la loi Liebaert :

1° Il oblige les intéressés à conclure des contrats dans un délai trop court;

2° Il exclut du bénéfice de la loi ceux qui pratiquent une politique d'investissement.

Le membre insiste en outre pour que l'Administration modifie son attitude vis-à-vis des *amortissements*. Surtout en ce qui concerne les terrains et immeubles industriels, le rythme des amortissements devrait être accéléré. Il en est de même pour les industries nouvelles. A son avis, le projet en discussion sera considéré comme constituant un cadeau à l'industrie, alors que celle-ci, dans les circonstances présentes, préférerait peut-être s'en passer.

A la suite de cette intervention, M. le Ministre donne un exposé intéressant du point de vue de l'Administration en matière d'*amortissements*.

En vertu de l'article 26, § 2, 4°, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, les amortissements nécessaires du matériel et des objets mobiliers servant à l'exercice de la profession sont considérés comme charges professionnelles, pour autant qu'ils correspondent à une dépréciation réellement survenue pendant la période imposable.

D'autre part, cette même disposition légale prévoit que les amortissements sont basés sur la valeur d'investissement ou de revient, sauf en ce qui concerne les éléments d'actif acquis avant la guerre, qui étaient encore en usage à la fin de l'année 1946 et qui ont pu être réévalués avant le calcul de l'amortissement.

Trois conditions doivent obligatoirement être remplies pour qu'un amortissement puisse bénéficier de l'immunité :

1. Il doit être nécessaire, c'est-à-dire correspondre à une dépréciation réelle.

La question de savoir si un amortissement est nécessaire, dépend essentiellement des faits et circonstances propres à chaque entreprise considérée séparément.

2. Il ne peut porter que sur le matériel et les objets mobiliers servant à l'exercice de la profession.

En général, tous les objets en usage dans une exploitation et, de ce fait, exposés à la dépréciation et à l'usure, entrent en ligne de compte pour l'amortissement.

En principe, les immeubles sont exclus. Toutefois, en ce qui concerne les immeubles industriels qui font pour ainsi dire partie de l'outillage, et en ce qui concerne les immeubles commerciaux qui, d'après une comptabilité régulière, sont investis dans l'entreprise d'un contribuable, l'amortissement en exemption d'impôt peut être admis pour autant que l'amortissement correspond à une dépréciation réelle de ces immeubles.

Il en est de même pour les terrains. Leur valeur peut être amortie si ces terrains sont affectés à des fins industrielles

wend worden tot industriële doeleinden welke hen deprecieëren, of zo zij, wegens om het even welke naar behoorlijk vastgestelde andere omstandigheden, waardeverminderingen ondergaan.

Benevens de hiervoren bedoelde elementen, laat de Administratie in sommige gevallen ook afschrijving onder vrijstelling van belasting toe op onlichamelijke activa, zoals de aankoopwaarde van een brevet, van een fabrieksmerk, van een concessie, enz.

3. De afschrijving is fiscaal slechts toegelaten in de mate dat zij samengaat met een waardevermindering welke zich gedurende de belastbare tijd werkelijk voordeed.

Wat dient verstaan door een tijdens het belastbaar tijdperk werkelijk overkomen waardevermindering?

Theoretisch schijnt de regel eenvoudig: de met vrijstelling van belasting jaarlijks te aanvaarden afschrijving mag niet hoger zijn dan de werkelijke waardevermindering, het effectief verlies van handelswaarde dat de aan waardevermindering onderhevige goederen die in de onderneming geïnvesteerd zijn of voor de uitoefening van het bedrijf aangewend worden, tijdens het belastbaar tijdperk ondergaan hebben.

In de praktijk kan de strikte toepassing van deze regel aanleiding geven tot tal van moeilijkheden, want de kwestie der afschrijvingen is geen rechtskwestie maar een feitenkwestie, die wegens de oneindige verscheidenheid der in aanmerking te nemen toestanden, zou moeten kunnen opgelost worden met inachtneming van de aan elk geval eigen omstandigheden.

Met het doel deze moeilijkheden te vermijden, heeft de Administratie, sinds de aanvang van de toepassing der inkomstenbelastingen, het stelsel aangenomen der *jaarlijkse forfaitaire percenten* die in gemeen overleg tussen de belastingplichtige en de controleur der belastingen vastgesteld worden en gedurende een bepaalde tijd geldig zijn. Deze percenten zijn zeer ruim vastgesteld en omvatten een belangrijke veiligheidsmarge bestemd tot het dekken van alle onvoorziene omstandigheden.

Alhoewel dus practisch elke afschrijving van forfaitaire en benaderende aard is, dient zij nochtans *redelijk* te zijn, d.w.z. dat zij moet overeenstemmen met een waardevermindering, zoals deze rationeel moet voorzien worden wanneer rekening wordt gehouden met alle factoren, welke deze ook zijn, die bijdragen tot deze waardevermindering en gedurende het belastbaar tijdperk invloed hebben gehad.

Onder deze factoren onderscheidt men vooral:

a) De slijtage of natuurlijke waardevermindering, waarvan de belangrijkheid afhangt van de veelvuldigheid van het gebruik der af te schrijven elementen, van de deugdelijkheid van het onderhoud en van de voorwaarden waarin de aan waardevermindering onderhevige bestanddelen moeten gebruikt worden;

b) De veroudering of economische waardevermindering, waarvan de belangrijkheid afhangt van de snelheid waarmee de outillering en de inrichtingen verouderen, van de wijzigingen of vernieuwingen welke de onderneming redelijkerwijze zal moeten onder ogen zien om *gelijke tred te houden met de vooruitgang en de ontdekkingen van de techniek*. Daar in al de sectoren de vooruitgang niet even snel en de ontdekkingen niet even talrijk zijn, dient de coëfficiënt van bedoelde waardevermindering in ieder geval afzonderlijk vastgesteld.

De aldus vastgestelde jaarlijkse afschrijvingspercenten zijn niet absoluut onveranderlijk. De betrokken ambtenaren kunnen, op schriftelijke en gemotiveerde aanvraag van de belastingplichtige, de herziening ervan toestaan,

qui les déprécient, ou encore si par suite d'autres circonstances, dûment constatées, ils subissent une dépréciation.

Outre les éléments précités, l'Administration tolère dans certains cas l'amortissement en exemption d'impôt pour des actifs incorporels, tels que la valeur d'acquisition d'un brevet, d'une marque de fabrique, d'une concession, etc.

3. Du point de vue fiscal, l'amortissement n'est autorisé que s'il s'accompagne d'une dépréciation réelle intervenue pendant la période imposable.

Que faut-il entendre par « dépréciation réelle intervenue pendant la période imposable »?

En théorie, la règle semble simple: l'amortissement annuellement admis en exemption d'impôt ne peut pas être supérieur à la dépréciation réelle, c'est-à-dire à la perte effective de la valeur commerciale subie pendant la période imposable par les biens susceptibles de dépréciation et investis dans l'entreprise ou utilisés en vue de l'exploitation de celle-ci.

En pratique, l'application stricte de cette règle peut donner lieu à de nombreuses difficultés, car la question des amortissements n'est pas une question de droit mais une question de fait qui, en raison de l'infinie diversité des situations en présence, devrait pouvoir être résolue compte tenu des circonstances particulières à chaque cas.

En vue de prévenir ces difficultés, l'Administration a, dès l'application des impôts sur les revenus, adopté le système des *pourcentages forfaitaires annuels*, lesquels sont fixés de commun accord entre le redevable et le contrôleur des contributions et restent en vigueur pendant une période déterminée. Ces pourcentages sont fixés d'une manière très large et comportent une marge de sécurité importante destinée à couvrir toutes les circonstances imprévues.

Bien que pratiquement tout amortissement ait un caractère forfaitaire et approximatif, il doit néanmoins être *raisonnable*, c'est-à-dire qu'il doit correspondre à une dépréciation, telle qu'elle peut être prévue rationnellement compte tenu de tous les facteurs, quels qu'ils soient, qui contribuent à cette dépréciation et qui ont exercé leur influence pendant la période imposable.

Parmi ces facteurs on distingue notamment:

a) L'usure ou la dépréciation naturelle, dont l'importance est fonction de l'usage plus ou moins intensif des éléments à amortir, des soins apportés à leur entretien, ainsi que des conditions dans lesquelles sont employés les éléments susceptibles de dépréciations;

b) La vétusté ou la dépréciation économique, dont l'importance est conditionnée par la rapidité avec laquelle l'outillage et les installations vieillissent, par le renouvellement et les modifications que l'entreprise devra raisonnablement envisager si elle entend marcher de pair avec le progrès et les découvertes de la technique. Le rythme du progrès et des découvertes variant de secteur à secteur, le coefficient de ladite dépréciation doit être fixé dans chaque cas séparément.

Ces pourcentages annuels d'amortissement ne sont pas absolument immuables. Les fonctionnaires intéressés peuvent, sur demande écrite et motivée du redevable, en autoriser la révision, si les circonstances économiques ou les conditions d'exploitation le justifient.

Bij ontstentenis of ontoereikendheid van afschrijving voor één of meerdere jaren, mag het tijdperk van afschrijving altijd verlengd worden in de mate dat dergelijke verlenging noodzakelijk is om het afschrijfbaar bedrag samen te stellen (er valt nochtans op te merken dat de recuperatie van niet gedane afschrijvingen op herschatte waarde slechts toegelaten is wanneer de ontstentenis of de ontoereikendheid van afschrijving te wijten is aan ontstentenis of ontoereikendheid van bruto-winsten). Indien de belastingplichtige, zonder gegronde reden, voor een bepaald tijdperk een afschrijving toepast die het vroeger voorzien kwantum overtreft, wordt het niet aanneembaar gedeelte belast, maar het mag daarna aangewend worden om de ontoereikende of niet gedane afschrijvingen te dekken voor de volgende jaren.

**

Alles samen genomen, besluit de Minister, wordt het vraagstuk van de afschrijvingen door de Administratie ruim opgevat. Zij laat zelfs een jaarlijkse afschrijving toe van 33 % op materieel dat volgens redelijke vooruitzichten na drie jaar niet meer door de onderneming zal gebruikt worden, omdat de omstandigheden die de aanschaffing ervan veroorzaakten, niet meer zullen bestaan.

Haar opvatting nopens de forfaitaire percenten, die vatbaar zijn voor herziening en waaraan zij vasthoudt ten einde ieder jaar de betwistingen tot een minimum te herleiden, is ingegeven door de bekommernis het economisch aspect van de afschrijvingen niet uit het oog te verliezen, binnen de perken toegelaten door artikel 26, § 2, 4°, der samengeordene belastingwetten.

Zij draagt er in hoofdzaak zorg voor te verhinderen dat onder vrijstelling van belasting, eensdeels, een hogere som zou afgeschreven worden dan de investeringswaarde — eventueel herschat — en, anderdeels, de belastingplichtigen zouden afschrijven volgens het goedgevoelen en naargelang van hun belangen van het ogenblik, en aldus de principes van de annualiteit en de progressiviteit van de belasting zouden ontzenuwen.

**

Een lid maakt de kritiek van het Regeringsontwerp en verklaart het niet te zullen aanvaarden zonder grondige wijzigingen.

Hij herinnert er aan in 1954 de wet Liebaert te hebben bestreden en verklaart dat zijn zienswijze niet gewijzigd is omdat hij nu tot de regeringsmeerderheid behoort.

Dit ontwerp gelijkt op de wet Liebaert omdat het eveneens een algemeen karakter zonder regionale inslag, zonder enig selectief criterium heeft. Het is trouwens technisch identiek dezelfde formule : 30 % vrijstelling op de investeringen verdeeld over 3 boekjaren; toepassingsduur twee jaren.

Het enige verschil ligt hierin dat alleen de zagezegde aanvullende investeringen van belastingvermindering zullen genieten. Die beperking blijkt alleen om budgetaire redenen ingegeven te zijn.

Dit beperkend element wat de toepassingsgrondslag betreft zal evenwel voor resultaat hebben de nadelige factoren die aan de wet Liebaert verbonden waren nog te accentueren.

Die nadelen zijn :

1. De financieel sterkste ondernemingen of deze gesteund door een financieel sterke groep zullen het meest in de gelegenheid zijn van de wet te genieten.

A défaut d'amortissement ou d'amortissement insuffisant pendant une ou plusieurs années, la période d'amortissement peut toujours être prolongée dans la mesure où une telle prorogation est indispensable en vue de la constitution du montant de l'amortissable (à noter toutefois que la récupération sur la valeur réévaluée des amortissements non encore effectués n'est permise que si l'absence ou l'insuffisance de l'amortissement est due à un manque ou à une insuffisance de bénéfices bruts). Si le redevable applique, sans motif légitime, pour une période déterminée un amortissement dépassant la quotité prévue précédemment, la quotité non admissible est taxée mais elle peut ensuite servir à couvrir les amortissements insuffisants ou non effectués des années suivantes.

**

Tout compte fait, conclut le Ministre, l'Administration interprète largement le problème des amortissements. Elle autorise même un amortissement annuel de 33 % sur le matériel que, selon des prévisions raisonnables, l'entreprise n'utilisera plus après trois ans parce que les circonstances qui en ont motivé l'acquisition, n'existeront plus.

Sa conception des pourcentages forfaitaires susceptibles d'être revus et à laquelle elle s'attache afin de réduire chaque année au minimum les contestations, s'inspire du souci de ne pas perdre de vue l'aspect économique des amortissements dans les limites prévues par l'article 26, § 2, 4°, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus.

Elle veille principalement à empêcher, d'une part, qu'en vue de l'immunité soit amortie une somme supérieure à la valeur d'investissement — éventuellement réévaluée — et, d'autre part, que les redevables n'effectuent des amortissements selon leur bon plaisir et les intérêts du moment, élevant ainsi les principes de l'annualité et de la progressivité de l'impôt.

**

Un membre critique le projet gouvernemental et déclare qu'il ne l'acceptera pas sans de profondes modifications.

Il rappelle qu'en 1954 il a combattu la loi Liebaert et déclare que sa manière de voir n'a pas varié du fait qu'il appartient à présent à la majorité gouvernementale.

Le présent projet ressemble à la loi Liebaert en raison de son caractère général, sans orientation régionale et sans un critère sélectif quelconque. Du point de vue technique, c'est d'ailleurs exactement la même formule : exonération de 30 % sur les investissements répartis sur trois exercices comptables; durée d'application : deux ans.

La seule différence réside dans le fait que seuls les prétendus investissements complémentaires bénéficieront d'une réduction d'impôt. Cette restriction paraît être inspirée uniquement par des motifs d'ordre budgétaire.

Cet élément restrictif quant à la base d'application aura toutefois pour effet d'accentuer davantage les facteurs défavorables rattachés à la loi Liebaert.

Ces facteurs défavorables sont :

1. Les entreprises les plus fortes du point de vue financier ou celles soutenues par un puissant groupe financier seront les mieux placées pour bénéficier de la présente loi.

2. De meest bloeiende ondernemingen en bedrijfstakken zullen het grootste fiscale profijt kunnen opstrijken. Ondernemingen en bedrijfstakken die in moeilijkheden verkeren worden er niet door geholpen.

3. De sterkst geïndustrialiseerde centra zullen er het meest van genieten. Sedert de wet Liebaert kennen wij de verhoudingen : 5 900 miljoen investeringen voor Henegouwen tegenover 1 900 miljoen voor Oost-Vlaanderen. Maar men zal de Oost-Vlamingen paaien met een paar honderd miljoen in een ontwikkelingsgewest. Het is niet eens zeker dat dit ontwikkelingsgebied méér zal bekomen dan het soortgelijke gewest in Henegouwen. 5 600 miljoen in Luik tegenover 1 200 miljoen in West-Vlaanderen. Maar West-Vlaanderen krijgt wat begrotingskredieten voor een ontwikkelingsgewest. Zo vergroot jaar na jaar de achterstand van de streken met structurele werkloosheid.

Hetzelfde lid verdedigt de amendementen (*Stuk* n° 238/2). Het amendement op het eerste artikel heeft precies voor doel aan de fiscale vrijstellingen een selectief en vooral een regionaal karakter te geven. Het lid wil niet in herhaling vallen en verwijst naar een gelijkaardige bespreking die gevoerd werd bij het ontwerp op de meerwaarden [*Stuk* n° 6 (B.Z. 1958)] en naar het standpunt dat hij inzake regionale economie heeft uiteengezet in de minderheidsnota [*Stuk* n° 6 (B.Z. 1958), n° 10 (bijlage), blz. 9].

Zijn amendement, houdende invoering van een artikel *1bis*, is van een heel andere orde. Dit amendement heeft geen regionaal karakter. Het wil tegemoet komen aan een meermaals uitgesproken verlangen van de Belgische industriëlen om vermelde afschrijvingen te mogen toepassen.

Het lid onderlijnt het essentiële verschil tussen enerzijds het systeem van de wet Liebaert en van het ontwerp Van Houtte en anderzijds het door hem voorgestelde stelsel. In het eerste geval gaat het niet om eigenlijke afschrijvingen vermits de 30 % bepaald in hoger bedoelde wet en ontwerp niet opgenomen worden in de boekhouding, maar slechts een berekening vertegenwoordigen die — na afsluiting van de balans — op de fiscale aangifte geschiedt met het doel de belastbare winst te verminderen.

Wat het lid voorstelt is een echte afschrijving in de volle zin van het woord, dus een afschrijving die in de boekhouding wordt opgenomen. Hij stelt voor de afschrijving in het jaar van aanschaffing te verdubbelen, wat zou medebrengen de afschrijvingstermijn met één jaar in te korten.

Het lid onderstreept dat er in zijn voorstel geen verlies aan belastbare materie is, wat in de wet Liebaert en in het ontwerp Van Houtte wel het geval was en zal zijn.

Tenslotte meent het lid dat dubbele gebruiken zullen mogelijk zijn : het ontwerp n° 238 maakt geen allusie op dat betreffende de belasting van de meerwaarden.

De heer Minister belooft, wat deze laatste opmerking betreft, de tekst van het ontwerp opnieuw te onderzoeken en desnoods te amenderen : er mag geen cumul van voordelen bestaan. Verder verzet hij zich tegen de bewering als zou hij in zijn wetsontwerp de bepalingen van de wet Liebaert eenvoudig overgenomen hebben. Er zijn enorme verschillen tussen de huidige tekst en voornoemde wet.

De Minister bespreekt vervolgens de budgetaire weerslag van de amendementen van het achtbaar lid.

De investeringen bedragen minimum 30 miljard per jaar. Rekening gehouden met de uitgestrektheid van het grond-

2. Les entreprises et les branches d'industrie les plus florissantes pourront en retirer le plus grand avantage fiscal. Les entreprises et branches d'industrie aux prises avec des difficultés n'en profiteront pas.

3. Les centres les plus industrialisés en profiteront le plus. Depuis la loi Liebaert, nous connaissons les proportions : 5 900 millions d'investissements pour le Hainaut contre 1 900 millions pour la Flandre orientale. Mais on contentera la Flandre par l'octroi de quelques centaines de millions dans une région de développement. Il n'est même pas certain que cette région de développement obtienne plus que la région similaire du Hainaut. 5 600 millions pour Liège contre 1 200 millions pour la Flandre occidentale. Mais celle-ci obtient quelques crédits budgétaires pour une région de développement. Ainsi, le retard des régions frappées de chômage structurel augmente d'année en année.

Le même membre défend les amendements (*Doc.* n° 238/2). L'amendement à l'article premier a précisément pour objet de conférer aux immunités fiscales un caractère sélectif et surtout régional. Le membre ne veut pas se répéter et renvoie à une discussion analogue qui a eu lieu au sujet du projet relatif aux plus-values [*Doc.* n° 6 (S.E. 1958)] ainsi qu'au point de vue qu'il a exposé dans la note de la minorité au sujet de l'économie régionale [*Doc.* n° 6 (S.E. 1958), n° 10 (annexe), p. 9].

Quant à son amendement tendant à insérer un article *1bis*, il est d'un ordre tout à fait différent. Cet amendement n'a pas de caractère régional. Il tend à rencontrer un vœu fréquemment exprimé par les industriels belges de pouvoir opérer les amortissements en question.

Le membre fait ressortir la différence essentielle entre le système de la loi Liebaert et du projet Van Houtte, d'une part, et le système proposé par lui, d'autre part. Dans le premier cas, il ne s'agit pas d'amortissements proprement dits, les 30 % prévus par la loi et le projet visés ci-dessus n'étant pas repris dans la comptabilité, mais constituant seulement un calcul qui, après clôture de la balance, est fait sur la déclaration fiscale en vue de diminuer le bénéfice imposable.

Ce que le membre propose est un véritable amortissement dans le sens absolu du terme, c'est-à-dire un amortissement repris dans la comptabilité. Il propose de doubler l'amortissement pendant l'année d'acquisition, ce qui aurait pour conséquence de réduire le délai d'amortissement d'une année.

Le membre souligne que sa proposition ne comporte aucune perte de matière imposable, ce qui était le cas dans la loi Liebaert et le sera dans le projet Van Houtte.

Enfin, le membre estime que des doubles emplois ne seront pas exclus : le projet n° 238 ne fait aucune allusion à celui relatif à la taxation des plus-values.

M. le Ministre promet, en ce qui concerne cette dernière remarque, d'examiner à nouveau le texte du projet et de l'amender éventuellement : les avantages ne peuvent pas être cumulés. Il s'élève en outre contre l'assertion selon laquelle il aurait repris purement et simplement dans son projet de loi les dispositions de la loi Liebaert. Il y a une différence énorme entre le texte actuel et la loi précitée.

Le Ministre traite ensuite des conséquences budgétaires des amendements présentés par l'honorable membre.

Les investissements s'élèvent au minimum à 30 milliards par an. Compte tenu de l'étendue du territoire que couvri-

gebied dat door de gebieden bedoeld bij het amendement zou bestreken worden en met de aard der ondernemingen die van deze maatregel zouden kunnen genieten, kan de waarde der gedetaxeerde investeringen op 20 miljard geraamd worden. De toepassing van het eerste amendement van het achtbaar lid (detaxatie ten belope van de helft van de normale belastingvoet van 35 %, hetzij 17,5 % of 20 miljard) zou derhalve een budgetaire minderwaarde van 3,5 miljard medebrengen.

Wat nu de *afschrijvingen* betreft, vervolgt de Minister, mag de waarde dezer op minstens 30 miljard geraamd worden. De afschrijvingsvoet bedraagt minstens 10 %. De bijkomende afschrijving zou dus 3 miljard bedragen. Berekend aan een gemiddelde belastingvoet van 35 %, zou de budgetaire minderwaarde minstens 1 miljard bedragen. De totale weerslag van de amendementen van het achtbaar lid zou dus een minderopbrengst van 4,5 miljard per jaar vertegenwoordigen, zonder daarbij te vergeten dat volgens de indiener van de amendementen de detaxatie van de investeringen en de bijkomende afschrijving zouden dienen gecumuleerd te worden.

*
**

Hierop antwoordt de auteur van bedoelde amendementen dat de gedane raming van de weerslag er van, niet ernstig kan opgevat worden.

Voor het eerste amendement b.v.b. gebeurde de berekening van de Administratie op de veronderstelling dat 66 % van de investeringen door het amendement gevisieerd worden. Welnu, de statistieken leren dat de streken met structurele werkloosheid, door het amendement beoogd, amper 22 % van de investeringen bekwamen. Alleen deze factor bewijst dat de budgetaire weerslag amper 1/3 bedraagt van het cijfer door de heer Minister vooropgezet.

Het lid betreurt dat de ramingen niet ernstiger worden opgemaakt. Men heeft neiging om schromelijk te overdrijven als men een voorstel wil bekampen, en de budgetaire weerslag te onderschatten als men een voorstel wil steunen. Dat is geen ernstige manier van werken. Het Parlement heeft het recht objectief te worden voorgelicht over de financiële weerslag van de teksten die het geroepen is te stemmen.

Het lid beweert aldus dat de raming van de financiële weerslag van het Regeringsontwerp klaarblijkelijk te laag is. De berekening van het volume aan « aanvullende » investeringen geschiedde precies alsof België één enkele onderneming was. Men maakte het verschil tussen het jaarlijks volume aan investeringen enerzijds en het jaarlijks volume aan afschrijvingen anderzijds. Het is op dit verschil, zijnde 6 miljard, dat geheel de berekening gebaseerd is. Nu is het toch duidelijk dat een aantal ondernemingen inzake investeringen beneden het peil van hun afschrijvingen blijven.

Bijgevolg moet het verschil voor de overblijvende ondernemingen (de bloeiende sterke ondernemingen) des te groter zijn.

Een voorbeeld zal de redenering verduidelijken. Laten wij de ondernemingen indelen in twee groepen: deze die minder investeren dan hun afschrijvingen, en anderzijds deze die méér investeren dan hun afschrijvingen. De eersten zullen van de wet niet genieten. De tweeden wel.

Laten wij veronderstellen dat de eerste groep in globaal 5 miljard minder investeert dan de afschrijvingen. Dan zal de tweede groep 11 miljard méér moeten investeren dan de afschrijvingen opdat het verschil voor geheel het Belgische bedrijfsleven per saldo 6 miljard zou bedragen.

Hoe groot is de eerste groep? Hoe groot de tweede? Hoe groot het bedrag van de « aanvullende » investeringen in deze laatste groep? Geen enkele statistiek zal ons hierop antwoorden. Een zaak staat vast — zo besluit het lid —

raient les régions visées par l'amendement et de la nature des entreprises qui pourraient bénéficier de cette mesure, on peut estimer à 20 milliards la valeur des investissements immunisés. L'application du premier amendement de l'honorable membre (exonération à concurrence de la moitié de la base normale d'imposition de 35 %, soit 17,5 % ou 20 milliards) entraînerait dès lors une moins-value budgétaire de 3,5 milliards.

En ce qui concerne les *amortissements*, poursuit le Ministre, leur montant peut être estimé à 30 milliards au moins. Le taux d'amortissement s'élève au moins à 10 %. L'amortissement complémentaire serait donc de 3 milliards. Calculée sur la base imposable moyenne de 35 %, la moins-value budgétaire serait de 1 milliard au moins. Dans l'ensemble, les amendements de l'honorable membre se traduiraient en conséquence par une moins-value de 4,5 milliards par an; il ne faut pas oublier, en outre, que selon l'auteur des amendements, l'exonération des investissements et l'amortissement complémentaire devraient être cumulés.

*
**

L'auteur des amendements en question répond que l'estimation de leurs conséquences n'est pas sérieuse.

En ce qui concerne le premier amendement, l'Administration a établi ses calculs sur l'hypothèse que 66 % des investissements étaient visés par celui-ci. Or, les statistiques font ressortir que les régions à chômage structurel visées par l'amendement ont reçu 22 % à peine des investissements. Ce seul facteur prouve que les conséquences budgétaires atteignent 1/3 à peine du chiffre avancé par M. le Ministre.

Le membre regrette que les estimations ne soient pas établies d'une façon plus sérieuse. On a tendance à exagérer outre mesure lorsqu'on se propose de combattre une proposition, et à sous-estimer les conséquences budgétaires lorsqu'on désire en défendre une. Ce n'est pas une méthode de travail sérieuse. Le Parlement a le droit d'être éclairé objectivement sur les conséquences financières des textes qu'il est appelé à voter.

Aussi le membre prétend-il que l'évaluation des conséquences financières du projet gouvernemental est manifestement trop basse. Le calcul du volume des investissements « complémentaires » a été effectué comme si la Belgique ne constituait qu'une seule entreprise. On a établi, d'autre part, la différence entre le volume annuel des investissements et le volume annuel des amortissements d'autre part. Tout le calcul est basé sur cette différence, qui atteint 6 milliards. Or, il est certain qu'en matière d'investissement, un certain nombre d'entreprises restent en dessous du niveau de leurs amortissements.

En conséquence, la différence doit être d'autant plus grande pour les entreprises restantes (les entreprises fortes et florissantes).

Un exemple fera mieux comprendre ce raisonnement. Répartissons les entreprises en deux groupes: celles qui investissent moins que leurs amortissements et celles qui investissent davantage. Les premières ne bénéficieront pas de la loi, les autres bien.

Supposons que le premier groupe investit globalement 5 milliards de moins que les amortissements. Le deuxième groupe devra alors investir 11 milliards de plus que les amortissements pour que la différence pour toute l'économie belge s'élève en fin de compte à 6 milliards.

Quelle est l'importance du premier groupe? Et celle du deuxième? Quel est le montant des investissements « complémentaires » dans ce dernier groupe? Aucune statistique ne nous donnera une réponse à ces questions. Mais

de berekening van de Administratie is foutief en de financiële weerslag van het Regeringsontwerp werd onderschat.

**

De heer Minister komt nog tussen om erop te wijzen dat, naar zijn mening, de regionale politiek geen resultaten zal opleveren, indien zij niet wordt beperkt in de ruimte en in de tijd. Hij verklaart ook nog dat zijn methode van berekening van de vrijstelling niet grondig verschilt van deze voorgesteld, in het eerste amendement van de heer Saeger. Het groot verschil tussen beide stelsels ligt hierin dat het wetsontwerp n° 238 slechts 30 % wil vrijstellen en dat bedoelde vrijstelling een tijdelijk karakter heeft en slechts slaat op de aanvullende beleggingen.

Bespreking van de artikelen.

Eerste artikel.

Het amendement voorgesteld door de heer Tielemans (*Stuk n° 238/3*) wordt verworpen met 10 stemmen tegen 6.

Hierdoor vervalt ook het amendement betreffende de titel van het wetsontwerp.

Het amendement van de heer De Saeger (*Stuk n° 238/2*) wordt verworpen met 9 stemmen tegen 7.

In verband met het amendement van de Regering op het eerste artikel (*Stuk n° 238/4*) legt de Minister uit dat dit laatste tegemoet komt aan de opmerking gemaakt door een commissielid betreffende mogelijke overlapping van de voordelen toegekend in onderhavig wetsontwerp en deze waarin door de wet op de belasting van de meerwaarden, wordt voorzien.

Bedoeld amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

Het eerste artikel, aldus geamendeerd, wordt met 9 stemmen tegen 8 en 1 onthouding aangenomen.

Art. 1bis (nieuw).

Amendement van de heer De Saeger (*Stuk n° 238/2*).

De heer De Saeger komt terug op zijn uiteenzetting gegeven tijdens de algemene bespreking. Zijn bedoeling is de mogelijkheid te scheppen vlugger af te schrijven, op een kortere termijn. Zonder enige taxeerbare materie prijs te geven, zal men aldus de belegging begunstigen.

De heer Minister herinnert aan het standpunt der Administratie inzake afschrijvingen. Versnelde afschrijvingen kunnen aldus plaats grijpen. Er zijn, wat de amortisaties betreft, aldus de Minister, vier verschillende systemen :

1° Het huidig systeem dat zoals gezegd met behoud van de wetgeving versnelde afschrijvingen mogelijk maakt. Met het oog hierop werden aan de Administratie richtlijnen gegeven.

2° Het toekennen van een premie aan diegenen die een bijzondere krachtsinspanning doen; dus enkel voor de aanvullende beleggingen.

3° Afschrijvingen berekend op een basis die hoger ligt dan de aankoopwaarde. Het is dit stelsel dat door de industriëlen wordt aanbevolen. Om budgetaire redenen is het echter niet aanvaardbaar.

4° Tenslotte bestaat een laatste stelsel erin de systemen sub 2° en 3° samen te voegen. *A priori* is een dergelijk stelsel, om dezelfde redenen, te verwerpen.

un fait est certain, conclut le membre, à savoir que le calcul de l'Administration est erroné et que les conséquences financières du projet gouvernemental ont été sous-estimées.

**

Le Ministre intervient encore pour souligner qu'à son avis la politique régionale ne donnera pas de résultats si elle n'est pas limitée dans le temps et dans l'espace. Il déclare encore que sa méthode de calcul de l'immunisation ne diffère pas essentiellement de celle proposée dans le premier amendement de M. De Saeger. La grande différence entre les deux systèmes se trouve dans le fait que le projet n° 238 ne veut immuniser que 30 %, que cette immunisation a un caractère temporaire et ne porte que sur les investissements complémentaires.

Examen des articles.

Article premier.

L'amendement présenté par M. Tielemans (*Doc. n° 238/3*) est repoussé par 10 voix contre 6.

En conséquence, l'amendement portant sur l'intitulé du projet devient sans objet.

L'amendement de M. De Saeger (*Doc. n° 238/2*) est rejeté par 9 voix contre 7.

Au sujet de l'amendement du Gouvernement à l'article premier (*Doc. n° 238/4*), le Ministre explique que cet amendement répond à l'observation faite par un membre concernant la possibilité d'un double emploi des avantages accordés par le présent projet et ceux prévus par la loi relative à la taxation des plus-values.

Cet amendement est adopté à l'unanimité.

L'article premier ainsi amendé est adopté par 9 voix contre 8 et 1 abstention.

Art. 1bis (nouveau).

Amendement de M. De Saeger (*Doc. n° 238/2*).

M. De Saeger reprend l'exposé qu'il a déjà fait au cours de la discussion générale. Le but qu'il poursuit est de permettre un amortissement accéléré dans un délai plus court. Sans abandonner la moindre matière taxable, on favorisera ainsi les investissements.

Le Ministre rappelle le point de vue de l'Administration en matière d'amortissements. Des amortissements accélérés peuvent avoir lieu de la sorte. Le Ministre dit qu'en ce qui concerne les amortissements, il existe quatre systèmes différents :

1° Le système actuel qui permet, comme il a été dit, les amortissements accélérés en maintenant la législation. Dans ce but, des directives ont été données à l'Administration.

2° L'octroi d'une prime à ceux qui font un effort spécial; donc seulement pour les investissements complémentaires.

3° Des amortissements calculés sur une base supérieure à la valeur d'achat. C'est là le système préconisé par les industriels, mais que des considérations d'ordre budgétaire rendent inacceptable.

4° Enfin, une dernière solution consiste à associer les systèmes exposés au 2° et au 3°. *A priori*, cette solution doit être rejetée pour les mêmes raisons.

De Minister betwist verder de bewering van de auteur van het amendement volgens dewelke er geen belastbare waarde zou teloorgaan. Indien het amendement werd aangenomen, aldus de Minister, dan zou er voor het jaar 1960 een mindere ontvangst zijn van een miljard, des te meer dat bedoeld amendement geen onderscheid maakt naar de aard der investeringen. De veralgemeende vermeerdering van de afschrijving is onbillijk, zegt de Minister. In sommige gevallen zal dit overdreven zijn, in andere gevallen ontoereikend. Een dergelijk regiem mist soepelheid en is niet aangepast aan de feitelijke omstandigheden.

Een commissielid laat opmerken dat de Minister ter zake afschrijvingen meer macht wil toekennen aan de Administratie dan zijn amendement wou toekennen aan de Minister.

Het probleem verdient verdere studie. Er zou een afzonderlijke wet moeten gestemd worden om deze aangelegenheid te regelen: jaarlijks zou de Kamer moeten bepalen, per bedrijfstak, welk maximumpercentage mag afgeschreven worden. De Minister zou dan kunnen beslissingen treffen binnen de perken van de begrotingskredieten. Het lid verwijst ook naar de stelsels in zwang bij onze partners in de Gemeenschappelijke Markt. Wij moeten eveneens komen tot een bestendige regeling van dit probleem, zo besluit hij.

De Minister belooft dit punt niet uit het oog te verliezen bij zijn ontwerp tot belastinghervorming. Aan een commissielid antwoordt hij dat de kleine bedrijven, die geen boekhouding aanleggen, niet zullen benadeligd worden. Wat deze betreft wordt er niets veranderd.

Het amendement van de heer De Saeger [art. 1bis (nieuw)] wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 en 10 onthoudingen.

Art. 2.

Artikel 2 van het wetsontwerp wordt aangenomen met 11 tegen 7 stemmen en 2 onthoudingen.

Het wetsontwerp, zoals het hierna voorkomt, wordt vervolgens aangenomen met 11 tegen 9 stemmen.

Dit verslag wordt aangenomen met 12 stemmen en 6 onthoudingen.

De Verslaggever,
W. DE CLERCQ.

De Voorzitter,
A. DEQUAE.

En outre, M. le Ministre conteste l'assertion de l'auteur de l'amendement, selon laquelle aucune valeur imposable n'échapperait à la taxation. L'adoption de l'amendement, dit M. le Ministre, aboutirait pour l'année 1960, à une moins-value de l'ordre d'un milliard, d'autant plus que l'amendement en question ne fait aucune distinction selon la nature des investissements. La majoration généralisée de l'amortissement serait inéquitable dans certains cas et insuffisante dans d'autres, dit M. le Ministre. Un régime pareil manque de souplesse et ne répond pas aux circonstances de fait.

Un commissaire fait remarquer qu'en matière d'amortissements le Ministre entend conférer à l'Administration plus de pouvoirs que son amendement n'en donnait au Ministre.

Le problème mérite d'être approfondi. Il faudrait voter une loi distincte pour régler la matière: annuellement, la Chambre devrait fixer, par branche d'industrie, le pourcentage maximum de l'amortissement admissible. Le Ministre pourrait alors prendre des décisions dans les limites des crédits budgétaires. Le membre se réfère également aux régimes en vigueur chez nos partenaires du Marché Commun. Nous devons, nous aussi, dit-il en conclusion, en venir à une solution définitive de ce problème.

M. le Ministre promet que cette question ne sera pas perdue de vue lors de l'élaboration de son projet de réforme fiscale. Il donne au commissaire l'assurance que les petites entreprises, qui ne tiennent pas de comptabilité, ne seront pas lésées. Rien n'est changé en ce qui les concerne.

L'amendement de M. De Saeger [art. 1bis (nouveau)] est rejeté par 8 voix contre 1 et 10 abstentions.

Art. 2.

L'article 2 du projet de loi est adopté par 11 voix contre 7 et 2 abstentions.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il figure ci-après, est ensuite adopté par 11 voix contre 9.

Le présent rapport est approuvé par 12 voix et 6 abstentions.

Le Rapporteur,
W. DE CLERCQ.

Le Président,
A. DEQUAE.

TEKST
DOOR DE COMMISSIE AANGENOMEN.

Eerste artikel.

§ 1. De belastbare winsten der nijverheids- of ambachts-bedrijven worden van de bedrijfsbelasting vrijgesteld ten belope van een bedrag gelijk aan 30 % van de waarde der aanvullende beleggingen in bedrijfsimmobilien of -uitrusting, in België gedaan gedurende elk der jaren 1959 en 1960 of, indien het belastingschuldigen betreft die een boekhouding anders dan per kalenderjaar voeren, gedurende het boekjaar afgesloten tijdens elk der jaren 1960 en 1961.

Deze vrijstelling is voor één derde van toepassing op de winsten van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk bedoelde aanvullende beleggingen zijn geschied en van elk der twee volgende belastbare tijdperken. Bij gebrek aan winsten of ingeval de winsten onvoldoende zijn over één dezer tijdperken, wordt de voor bedoeld tijdperk niet toegestane vrijstelling overgedragen naar de winsten van de eerstvolgende vijf belastbare tijdperken.

§ 2. De waarde van de aanvullende beleggingen die gedaan werden in de loop van elk der vorenbedoelde belastbare tijdperken is gelijk aan het verschil tussen, eensdeels, de afschrijfbaar waarde van de in de loop van het beschouwd belastbaar tijdperk verkregen of tot stand gebrachte bedrijfsimmobilien en -uitrusting en, anderdeels, de opbrengst voortkomende van de verwezenlijking, tijdens gezegd tijdperk, van bedrijfsimmobilien en -uitrusting zomede van in de onderneming belegde participaties en waarden in portefeuille, vermeerderd met het bedrag van de voor hetzelfde tijdperk op fiscaal gebied aanneembare afschrijvingen voor het geheel van de immobilien en -uitrusting, die op het einde van het vorig belastbaar tijdperk in de onderneming waren belegd.

In hoofde van een opslorpende of uit een fusie ontstane vennootschap of van een vennootschap die geniet van de inbreng van één of meer bedrijfstakken, worden noch de bedrijfsimmobilien en -uitrusting overgenomen bij gelegenheid van een opslorping, een fusie of een inbreng van bedrijfstakken die gedaan werden onder vrijstelling van belasting, noch de ermee verband houdende afschrijvingen, in beschouwing genomen voor het bepalen van de waarde der aanvullende beleggingen.

§ 3. De vrijstelling wordt toegepast op de winsten vooraf verminderd met de bedragen aftrekbaar krachtens de artikelen 27, § 2, 5°, leden 2 en 3; 32, § 1, en 52, der samengeoördende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, alsmede krachtens de wet van 1 juli 1954 tot invoering van fiscale ontheffingen ten einde productieve investeringen te bevorderen.

§ 4. De vrijstelling wordt slechts toegestaan zo de belastingschuldige een boekhouding voert overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van koophandel en voor zover de waarde der aanvullende beleggingen ten minste 50 000 frank per belastbaar tijdperk bedraagt.

Art. 2.

Voor zover hiervan niet wordt van afgeweken, zijn de bepalingen van de samengeoördende wetten betreffende de inkomstenbelastingen die verband houden met de bedrijfsbelasting, op deze wet toepasselijk.

TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

§ 1. Les bénéfices imposables des exploitations industrielles ou artisanales sont immunisés de la taxe professionnelle à concurrence d'un montant égal à 30 % de la valeur des investissements complémentaires en immeubles et outillages professionnels effectués en Belgique, pendant chacune des années 1959 et 1960 ou, s'il s'agit de contribuables tenant une comptabilité régulière autrement que par année civile, pendant l'exercice comptable clôturé au cours de chacune des années 1960 et 1961.

Cette immunité s'applique par tiers aux bénéfices de la période imposable pendant laquelle lesdits investissements complémentaires sont effectués et de chacune des deux périodes imposables suivantes. En cas d'absence ou d'insuffisance des bénéfices d'une de ces périodes, l'immunité non accordée pour cette période est reportée sur les bénéfices des cinq périodes imposables subséquentes.

§ 2. La valeur des investissements complémentaires effectués au cours de chacune des périodes imposables susvisées est égale à la différence entre, d'une part, la valeur amortissable des immeubles et outillages professionnels acquis ou constitués pendant la période imposable envisagée et, d'autre part, le produit résultant de la réalisation, au cours de ladite période, d'immeubles et outillages professionnels ainsi que de participations et valeurs de portefeuille investies dans l'entreprise, augmenté du montant des amortissements admis au point de vue fiscal pour la même période en raison de l'ensemble des immeubles et outillages professionnels qui étaient investis dans l'exploitation à la fin de la période imposable précédente.

Dans le chef d'une société absorbante ou née d'une fusion ou d'une société bénéficiaire d'un apport d'une ou de plusieurs branches d'activité, ni les immeubles et outillages professionnels repris à l'occasion d'une absorption, d'une fusion ou d'un apport de branches d'activité opérés en exemption d'impôt, ni les amortissements y afférents, n'entrent en ligne de compte pour la détermination de la valeur des investissements complémentaires.

§ 3. L'immunité s'applique aux bénéfices préalablement diminués des montants déductibles en vertu des articles 27, § 2, 5°, alinéas 2 et 3; 32, § 1, et 52, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, ainsi que de la loi du 1er juillet 1954 apportant des aménagements fiscaux destinés à favoriser les investissements productifs.

§ 4. L'immunité n'est accordée que si le contribuable tient une comptabilité conforme aux dispositions du Code de commerce et pour autant que la valeur des investissements complémentaires atteigne au moins 50 000 francs par période imposable.

Art. 2.

Pour autant qu'il n'y soit pas dérogé, les dispositions des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus qui concernent la taxe professionnelle, sont applicables à la présente loi.